

Retur:
Arkiv

23-04-016

ny verden

TIDSSKRIFT FOR MORALSK OPPRUSTNING

I redaksjonen:
Einar Engebretsen, redaktør
Anders Eskeland, red.sekr.
Jens J. Wilhelmsen
Leif Hovelsen
Eva Riise Hanssen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Finn Harald Wetterfors
DANSK REDAKSJON:
Keld Jørgensen
Hans Wenck

ABONNEMENTSPRIS for et år
(12 numre):
Norge n. kr. 30,-
Danmark d. kr. 32,-
Sverige sv.kr. 20,-
Finland mk. 17,-
Løssalg i Norge: kr.2,50

NORGE:
Sophus Lies gate 5, Oslo 2
Postboks 1243, Vika, Oslo 1
Postgiro 12 579 - Tlf. 56 34 14

DANMARK:
Ole Olsens Alle 8
2900 Hellerup
Tlf. HE 6327

SVERIGE:
Sveavägen 34, 6., 11134 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - Tlf. 10 34 56

FINLAND:
Postgiro 11 20 95, Helsingfors

Utgiver: MORALSK OPPRUSTNING

© NY VERDEN

Tidsskrift for Moralsk Opprustning

Trykk: Br. Tengs, Oslo

Papir: 100 g Norprint fra Saugbrugsforeningen

Tekst til forsidebilledet:

Trygve lærer å male av sin bestefar.
Hva vil prege fremtidens kunst?
Samtale med professor Segerstråle
i forbindelse med hans kunstutstilling
i Helsingfors. Se side 6.

Vår

Som et a propos til våren og til innholdet i dette nummer, har vi valgt følgende linjer skrevet av vår svenske medarbeider Bror Jonzon:

Jag drömde en feberdröm
om en frusen, kristallklar ström
av osjungna sånger,
av ofödda tankar,
av osedda konstverk,
av oskrivna dramer,
av okända hjältedåd —
en frusen ström som låg och väntade
på sångare,
på tänkare,
på konstnärer,
på skalder,
och på hjältarna.

Jag såg
en påg
som blåste i sin trumpet
i den rena kristallklara ödslighet
som fruset låg och väntade.
På renässansens dörr han gläntade
och in kom en styrka av kvinnor och män
av sångare, tänkare, skalder och hjältar.
Och sångarna mötte för första gången
den frusna sången.
Och tänkarna mötte den frusna tanken
och konstnärer mötte den frusna konsten
och skalder det frusna dramat
och hjältar de frusna hjältedåden.
Och allt det som väntade, fruset och kallt
fick plötsligen värme och liv och gestalt
«Och viljan, som stängdes i lågande bröst
tog mandom, lik Gud, och blev handling,
det rätta fick armar, det sanna fick röst
och folken stod upp til förvandling.»

Skuespilleren Victor de Kowa er en av Tysklands mest populære kunstnere. Han var i flere år formann for de tyske kunsternes forbund, og satt i den egenskap i den faglige landsorganisasjons styre. Nylig holdt han følgende tale for 2000 berlinere, blant dem borgermester Klaus Schütz i «Theater des Westens» i Berlin. Kowa hjelper oss til å se fremover til en ny tid, sa Schütz etter talen.

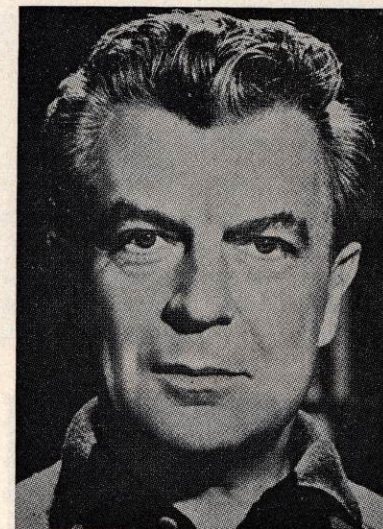
«Ikke den som lyder sin samvittighet setter staten i fare, men den som ikke gjør det,» erklærte den øverste amerikanske dommer ved krigsforbryterprosessen i Nürnberg. Jeg tar av meg hatten, venner, for dem som ikke bare har forsøkt å legge skylden for Tysklands ødeleggelse på andre, men er klar over at når vi retter en anklagende finger mot vår nabo, peker tre tilbake på oss selv.

Også jeg er en av dem som i mange år ubekymret konsentrerte meg om mitt yrke og ikke brydde meg om menneskene eller verden omkring meg. Også jeg er en av dem som ikke så at det førte en direkte vei fra den olympiske ild i Berlin til forbrenningsovnene i Buchenwald. Igjen og igjen ber jeg dem om unnskyldning som måtte betale prisen også for min treghet og likegyldighet. Men jeg har lært noe. Jeg kommer aldri igjen til sorgløst å la mitt yrke være alt. Jeg vil gjøre alt jeg kan mot at mennesket igjen blir gjort til statseiendom, og for at staten blir gjort menneskeligere.

Kunstnerens ansvar.

Den skapende kunst blir i dag truet fra mange sider, og uten

BERLIN

VICTOR DE KOWA

kunst gis det ingen sivilisasjon. Kanskje nasjoner som har glemt å høre på Gud, kan være villige til å høre på sine kunstnere. Derfor avhenger det av kunstneren om Gud gjennom ham kan gjøre menneskene oppmerksomme på deres ansvar. Gjennom den personlige hengivelse til Gud oppstår den åndelige og kulturelle fornyelse som kan redde sivilisasjonen.

Svar på mange av mine spørsmål fikk jeg i Caux i Sveits, et europeisk sentrum for Moralsk Opprustning. MRA vil ikke være noe filosofisk eller dogmatisk system, men en religiøs og etisk livsform av praktisk karakter. MRA er hverken en kirke eller en sekt, man kan ikke melde seg inn eller melde seg ut. Målet er ganske enkelt å mobilisere åndelige krefter for en reform av økonomi og politikk.

Jeg ble klar over at den virkelige fronten i verden i dag ikke går mellom klasse og klasse eller masse og masse, men mellom Kristus og Anti-krist. Jeg ble også klar over at jeg måtte begynne med å forandre meg selv.

Blikket i speilet.

Det som tynget meg, var hva jeg så i speilet når jeg ærlig gransket meg selv. Om en ikke liker det en ser, hjelper det ikke stort å slå i stykker speilet. Jeg forsto plutselig at jeg ikke kan vente at andre blir annerledes, når jeg selv ikke blir det. Jeg måtte begynne å leve en ideologi.

En ideologi er en tro som i alt former et menneskes liv: De personlige vaner, hvilke venner jeg velger, hvordan jeg tilbringer hvert minutt av min tid og bruker mine penger, hvem jeg gifter meg med og hvordan vi lever sammen, vår fremtid og våre drømmer. Intet mindre enn det er en ideologi. Det er altså ikke noe for svermere og drømmere. La Dem bare ikke bløffe på det punktet.

Vi mennesker har to ører og en munn. Hvorfor lytter vi ikke dobbelt så meget som vi snakker? Lytte og adlyde, det er noe alle kan forsøke, til enhver tid og over alt. Vi må la oss styre av Gud ellers kommer vi til å bli behersket av tyranner. Når mennesker lytter, taler Gud. Når mennesker adlyder, handler Gud.

Er det ikke vår bestemmelse nettopp her i Berlin, å anslå en mektig akkord som kan vekke menneskene til ansvar? Vi kan alle være elementer i denne akkorden hvis vi ikke bare lovpriser frihet og menneskeverd, men realiserer dem.

Noni Segelcke og Edvard Brøvig som henholdsvis «Moren» og «Helten» i skuespillet «Stigen».

Vibeke Østmo som «Maria».

«STIGEN» I BÆRUM OG LARVIK

«Menighetssalen i Jar Kirke var fullsatt av unge og eldre onsdag 21. april, men så var det også noe helt spesielt som skulle foregå,» skriver S.A. i Asker og Bærum Budstikke, og avslutter artikkelen, «Denne amatørgruppen hadde i den grad identifisert seg med skuespillets enkelte personer at det ble en følbar stillhet da det endte med Kristi korsfestelse, usynlig for publikum. Allikevel — den var der — nær og inntrengende. Man følte seg dypt grepet.»

Den 29. april ble «Stigen» spilt i Larvik, invitert av Kirkeakademiet. Der var også salen mere enn fullsatt av et interessert og lydhørt publikum. Det kommer stadig nye innbydelser til skuespillet, og alt tyder på at truppen vil få en travel vår og høst.

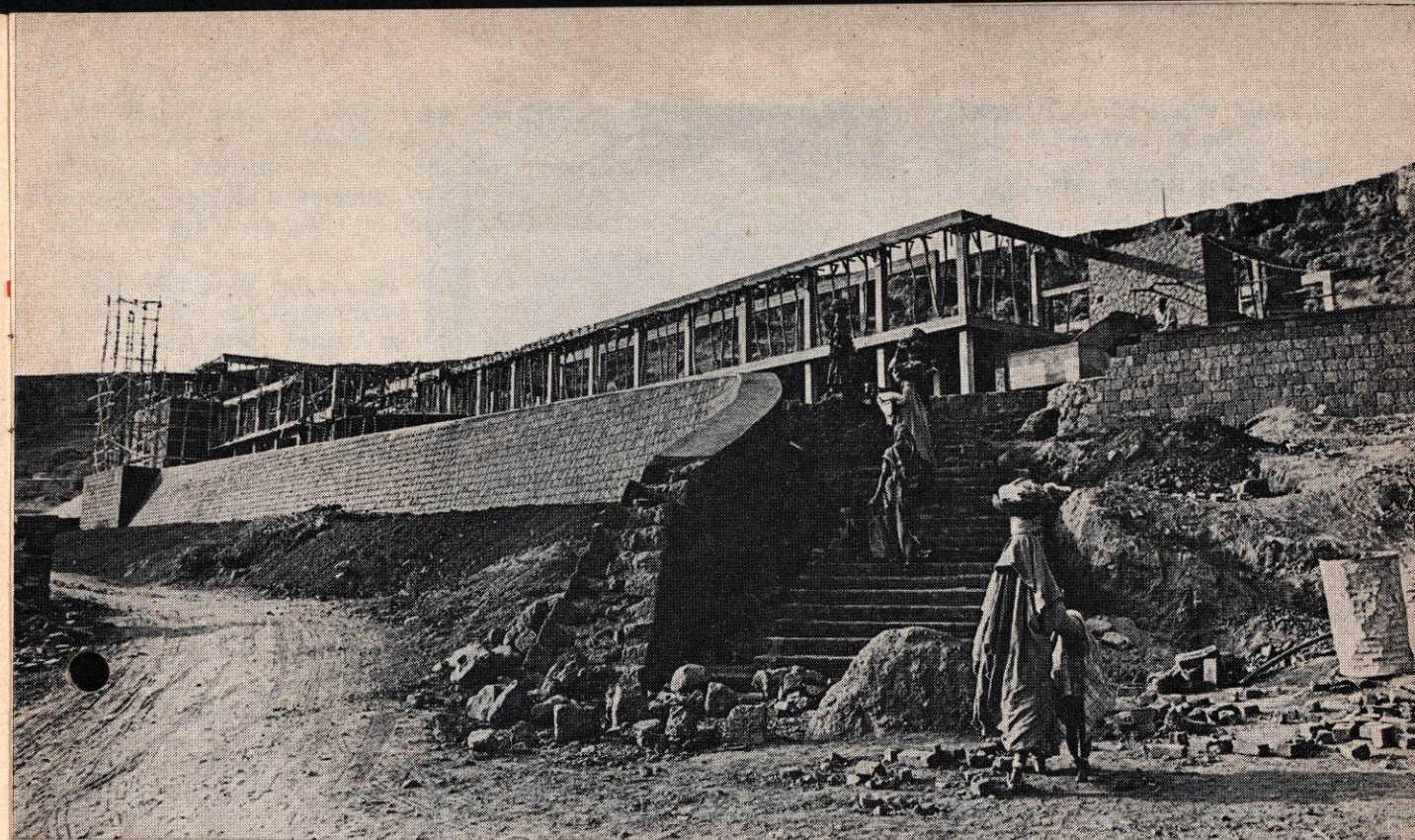

INDISK POLITIKER I OSLO

Den indiske delstaten Assam ligger i et vanskelig naboskap: I syd Øst-Pakistan, i nord Kina og i vest det urolige Vest-Bengalen med Calcutta som hovedstad.

Desto viktigere er det derfor at Assam kan greie opp med sine egne konflikter. Da en gammel konflikt mellom slette- og fjellfolkene i delstaten ble løst på fredelig vis for vel et år siden, kalte Indira Gandhi det den gledeligste begivenhet i hennes regjeringstid. Resultatet var opprettelsen av en egen delstat for tre av fjellfolkene, med navnet Meghalaya. Den nye delstaten har en 250 km lang felles grense med Øst-Pakistan.

I annen halvpart av april kom Meghalayas industri- og landbruksminister, Stanley Nichols-Roy til Skandinavia. Han var invitert av den danske regjering for å undersøke hvordan Danmark kan bistå den nye delstaten, ikke minst

3. byggetrinn i Panchgani: De nye bygninger under konstruksjon — konferansesal, auditorium, teater, spisesal. Arbeidet ventes å være ferdig ved årets utgang. Innvielsen blir i begynnelsen av 1972.

på treindustriens område. Tiden rakk også til et to dagers besøk i Norge, og til et besøk på Skogforsøksvesenets forsøksstasjon i Hurdal. På bildet til høyre sees Nichols-Roy sammen med vitenskapelig assistent Øystein Følstad

(til venstre) som viste ham stasjonen. Til venstre studerer han en stor traktor i arbeid.

Nichols-Roy spilte selv en ledende rolle i den forsoning som fant sted mellom folkegruppene i Assam. I Oslo berettet han om sitt

besøk i Panchgani, MRAs indiske konferansesenter, og de konsekvenser dette besøket fikk i hans eget og delstatens liv.

Han traff også landbruksminister Thorstein Treholt og politikere fra opposisjonspartiene.

Den tortapte sønn.

Bekjennende kunst

LENNART SEGERSTRÅLE INTERVJUET
AV LEIF HOVELSEN

«Menneskene her i landet er trette av nonfigurativ kunst,» forteller friherre Eugén Aminoff, eieren av Galerie Hörhammer i Helsingfors. «Folk flest vil heller se noe de forstår, noe som taler til dem. Det er vel derfor det kommer så mange til Segerstråles utstilling.» «Men,» føyer han til, «nå er jo han også den største av de nålevende.»

I det lyse og intime Galerie Hörhammer ser vi 42 av professor Lennart Segerstråles malerier fra de siste 20 år. De er plassert med en slik omtanke og forståelse at hvert enkelt bilde fullt ut kommer til sin rett.

«Det som virker sterkest,» skriver kunskritikeren i Suomen Sosialdemokraatti, «er harmonien i fargene og den lovmessige fasthet i komposisjonene. Også i komposisjonenes store flater behersker han helheten, såvel fargeteknisk

som i den vel balanserte plasseringen av persongrupper. Noen stivnet skjematisme finner man ikke i utstillingen. Blant de største arbeider synes man særlig om utkastet til Caux-fresken, 'Vid livets kilde', og den vellykkede følelsen av lys i maleriet 'Ljus skall bryta ur mørkret...'.»

Hufvudstadsbladet fremhever den inspirasjon som Moralsk Opprustning har gitt kunstneren og sier om utstillingen: «Lennart Segerstråle er perfektjonist. Han vil ha alt så fullkomment som mulig. Han vil gi nøyaktig dekkende uttrykk for de opplevelser som han ønsker å formidle. Det er opplevelser av mennesket i forvillende tvil mellom de gode og onde røster. Av mennesket snørt i selvishetens spindellev. Av mennesket i det øyeblikk det lar masken falle. Av mennesket som lever i kaos og

mørke, men strekker seg henimot det reddende lys...»

En finsk journalist kunne fortelle oss at Segerstråles kunst var kjent langt ut over landets grenser. Ikke mindre enn 15 år av sitt liv hadde Segerstråle vært på sefot for å fullføre sine 17 monumentale fresker. Og hans kunst finnes ikke bare på Nasjonalgalleriene i nordiske land, men også i London, New York, Moskva, Prag og Riga.

Hva er det som får denne 79 år gamle gigant til stadig å finne nye uttrykk i form og farver? Ligger der en antydning i de fire ordene som er utstillingens motto: «Kring den inre verkligheten»? Hvordan ser Segerstråle på kunsten idag? Disse spørsmålene ble tema for en inngående samtale i hans atelier hjemme i Borgå, — den by hvor Runeberg skrev sine udødelige

dikt. Her i atelieret fødtes også Segerstråles Finlandiafresker, «Finland Vaknar» og «Finland Bygger», som folk kommer langveis fra for å se på i Finlands Bank.

Segerstråle er intens når han snakker. En må konsentrere seg for å følge med. Tanker og ord kommer like bestemt og fast som komposisjonene i hans malerier. Bak ham ruver en bokhylle med verker om de store kunstnere — Rembrandt, Leonardo da Vinci, Michelangelo, Giotto, Renoir, van Gogh, Munch...

«Vi lever i en brytningstid. Dyrkelsen av den abstrakte formkunst er ved å ebbe ut. L'art pour l'art er ikke lenger kvalitetsmerket på en utstilling. Og formforandringer, stiler og teori, som har inngått forbund med mekanismer og konstruksjonskunst lever et isolert eksperimentliv uten evne til å gi det vitale — det som når frem til hjertet med en dypere virkelighet.

Jeg tror ikke at fremtidens kunst vil bli et spørsmål om former og ytre teknikk, men om menneskeverd. Jo mer systematisert samfunnet blir, desto mer er mennesket i fare for å bli avpersonalisert, og desto mer trenger vi verdier og indre holdepunkter. En kunst som bare rører ved menneskets ytre funksjonsliv, vil hverken kunne nå inn til kjernen i livet eller det felles menneskelige.»

— Hva så med den politiserende kunst? Har den noen fremtid for seg?

«Man merker jo idag en politiserende tendens i kunsten. Men blir kunsten politisert, kommer den inn i for trange rammer, den innsnører livet i stedet for å åpne det for virkelighetens mangfoldighet og mysterium. Kunsten kan hverken tjene politikken eller andre interesse- eller maktgrupper i samfunnet. Den kan like lite som ånden la seg underkaste. Kunstens oppgave er å tjene livet, å skape forutsetningen for at menneskeverdet skal få sin fulle rett. Den må hjelpe oss til å gjenkjenne noe dypt som tilhører alle. Kunsten er hjertets internasjonale språk.»

— Hva vil så professor Segerstråle gi gjennom sin kunst?

«Jeg forsøker å få tak i det vesentlige i den almenmenneskelige virkelighet, og uttrykke i form og farver gjenkjennelsen av noe dypt felles, 'den indre virkelighet' som tilhører alle. Men da må den skapende impuls ligge utenfor meg selv. Denne inspirasjonskilde — det vet jeg av erfaring — finner jeg ikke innenfor det reflekterende og beregnende intellekts virkefelt. Jeg må stadig stille meg lyttende, undrende og mottakende overfor eksistensens mysterium. Jo nærmere jeg kommer inn på livets dypeste virkelighet, desto mer kan min kunst gi noe til mennesket.

Når jeg maler, identifiserer jeg meg med de krefter av godt og ondt som bor i mennesket og som

vi daglig konfronteres med. La meg få belyse hva jeg mener gjennom noen av maleriene på utstillingen. Ta 'Disharmoni': En mann og en kvinne sitter med ryggen til hverandre i tom nakenhet. Komposisjon og farver uttrykker den smerte jeg føler over tidens dyrkelse av sex. I sin dypeste mening er seksualdriften en velsignelse. Men gjøres den til et mål i seg selv, og blir den et kommersielt objekt, er den en forbannelse. Maleriet uttrykker altså: kontaktløshet og kulde; det viser to som har mistet det vesentlige, den virkelige kjærlighet.

Ser vi så på 'Romalderen og mennesket', viser komposisjonen og farvene en glede over menneskets trang til å erobre nye horisonter. Verdensrommet spraker av farver. Og samtidig — er ikke

Trygve maler og bestefar følger ivrig med.

likevel det sentrale menneskene, millionene som lever i angst på en jord som er splittet. Derfor rettes oppmerksomheten mot grunncellen i verdenssamfunnet, familien. Barnet — den kommende generasjon — gjemmer seg i frykt for fremtiden og retter uten ord utfordringen til oss: Vis oss en vei, gi oss en jord hvor vi kan leve i fred innbyrdes og i pakt med universet.

'Den fortapte sønn' uttrykker mitt hjertes budskap til den enkelte og til hele menneskeheten: Tilgivelse og forsoning. Der er håp for et sønderknust menneske og en sønderknust menneskehet som går inn i forsoningens og kjærlighetens kraftfelt. Uten forsoning — går både mennesket og verden under.»

Vil det si at det er det religiøse som motiverer den skapende virksomhet?

Et «Nei» synges ut i høylydt protest. «Det religiøse er for vagt og flytende. En stemning eller innstilling alene kan ikke engasjere meg, den skapende impuls ligger i 'jegets' overgivelse til Guds Ånds kraft. Det religiøse forutsetter ikke noe valg. Det kristne gjør. Å etterfølge Kristus er et daglig valg, en dyp forsoning av hele mitt vesen med Kristus, så jeg kommer til mitt null-punkt, der hvor samarbeidet med Gud begynner. I det skjæringspunkt hvor mitt sønderknuste jeg går inn un-

Romalderen og mennesket.

der Guds vilje, åpnes dørene til det mest skapende liv jeg kan bli en del av. Istedenfor selv å stå i sentrum blir jeg redskap. Guds kraft erstatter min aktivitet, og Hans kjærlighetsmysterium blir noe av kunstnerens tidløse hemmelighet. Det fineste og enkleste vokser frem av korsets smerte og den fullstendige avhengighet av Guds nåde.

For meg har dette betydd å sette kunsten i livets tjeneste — ikke i min egen. Det blir en ånds-

kamp like mye for meg selv som for menneskene jeg ønsker å nå. Lysets og mørkets makter brytes i enhver av oss. Demonene er virksomme overalt — uten hensyn til systemer, strukturer, hudfarver eller sosial status. Den loddrette linje fra himmelen til mennesket går tvers gjennom alt det som ødelegger mennesket og menneskeverdet. Kunsten må hjelpe mennesket ut av kaos — inn i kosmos. I kampen for å grunnfeste menneskeverdet innenfra ser jeg fire mål for min kunst: Å avsløre det onde; å frigjøre det bundne; å åpenbare det tidløse; å vise veien til kildene.

Det har opptatt meg i den senere tid at kunsten har en oppgave utover seg selv. I vår tid er kunsten for kunstens skyld dypt strekkelig. Mennesket søker mening og innhold. Og hverken den absurde eller den politiserende kunst kan møte dette behov. Det har slått meg — og jeg tror det er en sannhet vi skal få oppleve — at vi står ved terskelen til en tid da 'den indre virkelighet' skal bli kunstens innhold og kunstnerens inspirasjon. Kanskje vi kan se frem til 'den bekjennende kunsts epok'.

Om jeg bare hadde vært yngre. Det er så mye som arbeider i meg, og som ikke er ferdig ennå. Det er underlig,» kommer det med et smil fra den 79 år gamle maler: «først nå føler jeg at jeg begynner å bli moden som kunstner.»

Professor Segerstråle forklarer sin kunst. Vel 7000 mennesker overvar utstillingen i Helsingfors.

Den 16. juli begynner sommerens konferanse i Caux. Det ventes delegasjoner fra Australasia, Japan og det øvrige Fjerne Østen, USA og Kanada, og forskjellige afrikanske land.

Sammen med folk fra alle verdenshjørner blir det en anledning til å søke de neste skritt i kampen for å løse nasjonenes problemer. Mange fra andre kontinenter kommer til å lytte til Norden med interesse.

I innbydelsen heter det bl. a.:

Velstand har ikke tilfredsstillet Vestens folk. Det vitner tiltakende vold og uro om.

Kommunismen har ikke tilfredsstillet millioner i de kommunistiske land. Det viser indre opprør og konflikt mellom dem.

Uavhengighet har ikke tilfredsstillet den tredje verdens forventninger. Det tyder borgerkriger og strid mellom stammer og raser på.

Hele menneskeheten leter etter en ny vei.

Kunne den glemte faktor være at Gud har en plan for menneskene og en bestemmelse for folkene?

«Der hvor menneskene gir mennesket den plass i sine liv som bare Gud skulle ha, har slaveriet allerede begynt,» sa Frank Buchman. «Politikere i alle land begynner å oppdage at den menneskelige tanke, hvor god og oppriktig den enn er, ikke makter å løse de problemer som de menneskelige lidener per hat, grådighet og frykt forårsaker. Vi trenger en erfaring av Åndens elektronikk.»

Denne høyere visdom er tilgjengelig for enhver som søker den. Den viser en sikker vei gjennom den moderne verdens labyrint av problemer.

Vårt valg i dag bestemmer morgendagens verden.

Innbydelsen peker også på noen av de praktiske følger av Cauxs virksomhet i en rekke nasjoners liv gjennom 25 år:

I de siste 25 år har konferansene i Caux inspirert mennesker til å innta nye holdninger som har

ført til betydelige forandringer i samfunnet omkring dem.

At over ti tusen franskmenn og tyskere kom til Caux i årene like etter krigen, var et avgjørende bidrag til enhet mellom de to folkene. Forbundskansler Konrad Adenauer og utenriksminister Robert Schuman var blant dem som kom. I 1960 uttalte den tyske ambassadør i Kanada at Caux's arbeid var «i stor grad ansvarlig» for det nye fransk-tyske vennskap.

Samtidig kom de første japanske ledere som fikk forlate Japan etter den annen verdenskrig til

DE ER INNBUDT TIL CAUX

Caux. Blant dem var borgermestrene i Hiroshima og Nagasaki, parlamentsmedlemmer, industri- og fagforeningsledere. Etter deres besøk tok de flere initiativ til forsoning mellom Japan og dets naboer.

Bedre enn vold

I 1950-årene kom mange frihetskjemper fra Asia og Afrika til Caux. Mahamed Masmoudi, nå tunesisk utenriksminister, anvendte det han hadde funnet i Caux i uavhengighetsforhandlingene med Frankrike. «Om det ikke hadde vært for Moralsk Opprustning,» sa han i 1955, «ville vi hatt en nådeløs krig mot franskmennene.»

I 1969, etter årtiers bitter strid, ble en avtale inngått mellom regjeringen i Roma og det tysktalende mindretall i Sør-Tyrol. Lederne på begge sider sa at de i Caux hadde funnet «den holdning som bidro til å gjøre overenskomsten mulig.»

En delegasjon fra Assam i Nord-Øst India kom til Caux i

fjor. De rapporterte at en forandring i menneskene på begge sider hadde resultert i et uventet vennskap mellom slettefolkene og fjellfolkene i delstaten, og at Assams statsminister nylig hadde sagt: «Moralsk Opprustning har forandret atmosfæren i Assam. Det er et faktum.»

Industri

Maurice Mercier, generalsekretær i det franske tekstilarbeiderforbundet (FO) uttalte i fjor at «arbeideres og arbeidsgiveres besøk i Caux hadde resultert i landsomfattende avtaler i den franske tekstilindustri, som berørte en halv million arbeidere. Ånden fra Caux inspirerer fortsatt de fleste av dem som forhandler innen tekstilindustrien.»

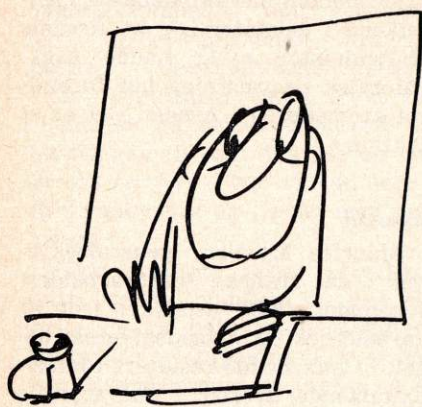
Det var i Caux i 1949 at Hans Böchler, den gang formann i den tyske landsorganisasjonen sa: «Når mennesker forandres, forandres forholdene. Når forholdene forandres, forandres menneskene. Begge hører sammen og begge er nødvendige.»

Studenter

Studenter fra 70 universiteter i Øst- og Vest-Europa og fra andre verdensdeler møttes i Caux i 1970. En student fra Lyon i Frankrike sa: «Om vi skal oppnå hva vi håper, må vi være rede til å forandre vår måte å leve på.» En lærer fra Øst-Europa la til: «MRA viste meg hvordan jeg kunne kjempe for hva som er rett, i stedet for bare å føle meg som en hjelpeløs og ubetydelig brikke i et globalt maktspill.»

I 1969 reiste 70 unge europeere fra Caux til Asia med den ideologiske revy «Det er tillatt å lene seg ut». Statsminister Tunku Abdul Raman innbød dem til Malaysia, og skrev: «Jeg har kjent Moralsk Opprustning i 20 år, og setter pris på hva denne kraften utretter i verden. Den bringer enhet hvor det hersker splittelse, frihet hvor det hersker frykt, tillit hvor det er motsetninger og helbredelse hvor det er hat.»

MIN MENING

Det skapende menneske

Mennesket omskaper bevisst de naturgitte forhold det er satt til å leve i. Det er utrustet med evne til nyskapning, til å planlegge og bygge på en måte som går videre enn det som er gjort før, som overskrider gamle grenser.

Mennesket har evne til å forme, gjennom form å uttrykke hva det er besjelet av. Det kan være former i stein, i tre, i leire — i gull eller sølv. Det kan være bilder og skrift, ord og toner.

Spor etter mennesker er spor etter denne skaperevne. Uten at mennesket utøver den, mangler dets liv sin egentlige hensikt. Mennesket har behov for å finne noe å «fylle livet med», noe å «legge sin sjel i».

Velferdsstatens fattigdom består i at mennesker flest brenner inne med sin skaperevne. De blir gående med ubesvarte spørsmål: «Hvorfor lever jeg?», «Hva er meningen?», «Hvem er jeg?».

Velferdsstaten er blitt et slags forvokset åndelig og materielt forsorgsvesen som vil ordne våre liv mest mulig i detalj, etter retningslinjer som bestemmes av hva som er teknisk mulig, eller «teknisk ønskelig».

Teknisk oppfinnsomhet tjente opprinnelig til å forenkle og forbedre arbeidsmåter, redskaper, verktøy. Den avlastet mennesker fysisk, frigjorde dem til åndsarbeid.

de. Idag må vi spørre om teknisk utvikling er blitt et mål i seg selv? Er mennesket blitt en «forbruker av tekniske fremskritt», langt utover hva det har behov for? Er vi så overopptatt med å utnytte tekniske fremskrittsmuligheter at vi forsømmer vesentlige sider ved det å være menneske?

Livet er ikke lenger en utfordring til å yte, være med å forme og utvikle. Den rollen har teknikken overtatt. Livet består mer og mer i å velge mellom en mengde tilbud som presenteres gjennom storstilet reklame: «Dette kan bli ditt!», «Vi ordner alt for Dem!», «Enestående gratistilbud!» o.s.v. — Så føler vi oss fattige midt i overfloden fordi den personlig skapende innsats hver enkelt er utrustet til, blir overflødig.

Har menneskeheten noensinne stått overfor en større utfordring enn å snu dette om og frigjøre skapende krefter som teknikken vil overflødiggjøre? — Vi står på terskelen til en epoke hvor tilfredsstillelsen av det enkelte menneskes fysiske eksistensbehov blir en selvfølge. Derav skulle følge det enkelte menneskes mulighet for å leve og utfolde seg overensstemmende med sin personlige utrustning.

Jeg kalte situasjonen en utfordring. Den er en utfordring til alle om å finne seg selv i en livsform som gjør oss uavhengig av statussymboler og konkurransemotiver. Menneskene skal ikke leve under presset av å måtte klatre høyest mulig på «stigen». De skal leve i frihet til å «finne seg selv», bli klar over hva hun eller han har å gi til fellesskapet. — Det gjelder intet mindre enn å gå inn i en ny kulturform: Gi-kulturen, som kan frigjøre mennesket fra forbrukerkulturens treldom.

Forbrukerkulturen er den supertechniske epokes barnesykdom. Hva vil bringe helbredelsen? Krav-kultur eller — Gi-kultur? Krav-kulturen begynner med mitt krav til min neste, om at hun eller han skal tilfredsstille mitt personlige behov. I neste omgang stilles mine krav til samfunnet om at det skal

løse mine problem og gi meg — spesielt meg — større og større andel av den supertechniske utviklings materielle resultater. Men det er ikke nok i verden til å tilfredsstille alles begjær. Derfor må Krav-kulturen føre til diktatur: Statens ubøyelige krav til den enkelte, som reduserer ham til et upersonlig ledd i et supertechnisk samfunns computerstyrte sammenhenger. Denne helbredelse er en skinnhelbredelse. Den kan fjerne symptomer, men ikke sykdommens årsak, nemlig at menneskene brenner inne med den skapertrang som gjør dem til mennesker i egentlig forstand.

Idet Krav-kulturen slår om fra å være menneskets krav til samfunnet til å bli statens krav, mennesket vokser kravene ut over materielle ytelser. Staten stiller krav om hva mennesket skal tro, tenke og mene. Den vil gripe bestemmende inn i det enkelte menneskes personlighetskjerner, hvor det skulle finne seg selv, tenke selv og være seg selv.

Supertechnikken har ingen berettigelse i og for seg. Dens berettigelse er å tilfredsstille hvert enkelt menneskes fysiske eksistensbehov og gi det frihet, «Frihet fra frykt, frihet fra nød», som det heter i Atlanterhavserklæringen. Men her er spørsmål om noe mer enn «frihet fra». Det spørres om «frihet til». Alles frihet til personlig ytelse, til å gi av sitt eget.

Men hva kan jeg gi? vil mange spørre. Spørsmålet er riktig! Noe ternt sett er det ingen av oss som av seg selv kan gi noe som helst. Uten levende forbindelse med «Skaperen» som satte det inn i tilværelsen, er mennesket fortapt. Det vil gå seg vill i den supertechniske epokes frihet fra materiell nød.

Å finne seg selv er å finne sin personlige kontaktmulighet med denne Skapervilje som er den materielle verdens opphav. Det vil si å motta den inspirasjon som gir den enkelte styringskontakt til å leve et skapende liv etter Skaperviljens hensikt.

Valdemar Hansteen

INDUSTRI-ARBEIDERNE'S INITIATIV

Belfast er ett område som har vært og fortsatt er sentrum for uroligheter i Storbritannia, Port Glasgow i Clydeside et annet. Det første er sørgelig kjent fra avisoverskriftene, Port Glasgow er kanskje mindre kjent. Der er arbeidsløsheten nesten 5 ganger landsgjennomsnittet og en 7 uker gammel streik blant skipsverftsarbeidere er nettopp avblåst.

Begge disse steder er industri-dramaet «Den glemte faktor» blitt vist i de siste ukene. Og begge steder er invitasjonen til å spille kommet fra industriarbeidere som har ment at «vi alminnelige mennesker må nå gå til aksjon», som en av dem uttrykte det.

En viss forbindelse har det også vært mellom de to kriserammede byene. Da skuespillet ble vist i Port Glasgow stod en mann fra Belfast opp og ba skottene om tilgivelse for drapet på tre unge skotske soldater i Nord-Irland for en tid siden.

Uken før forestillingen i Port Glasgow ble «Den glemte faktor» vist i et leiegårdsområde i Belfast.

Her stod fagforeningsfolk sammen med styremedlemmer i det lokale borettslag som arrangører. I salen satt både katolske og protestantiske prester, medlemmer av parlamentet og den tidligere innenriksminister, ledelse og ansatte i Rolls-Royce-avdelingen i byen, offiserer, og ansatte i politiet. Da fagforeningsmannens datter i skuespillet ble båret inn etter sammenstøt med politiet gikk det et gisp gjennom salen. Opptrinnet var som tatt ut av deres egen hverdag. «Jeg har aldri i mitt liv sett et så realistisk skuespill,» utbrøt en ung tilskuer. «Dette kunne jo ha vært katolikker og protestanter.»

«Her i Irland må vi slutte med å snakke om våre forskjeller og istedet bli annerledes,» kommenterte en arbeidsformann.

En av dem som hadde invitert skuespillet til Port Glasgow var en platearbeider ved verftet der den 7 uker lange streiken hadde vært. Ved en konferanse i tilknytning til disse forestillingene uttal-

te han: «Lederskap er å ha sine meningers mot.

Det kommer fra mennesker som våger å tale ut. Lederskap betyr å ta ansvar for hjemmet ditt, bedriften, lokalsamfunnet og hele landet. Det kommer som en følge av forvandling.

Et slikt lederskap er i ferd med å vokse frem blant alminnelige menn og kvinner i Storbritannia.»

LEGEMIDDEL

Forkjølelse, revmatisme, nervesmerter - forsøk...

ALBYL-Enterosolubile

OVERTRUKNE ACETYLSALICYLSYRETABLETTER
Uten maveirritasjon fordi tablettene først løses opp i tynntarmen. Pakninger à 30 og 100 tabletter. På apotek uten resept.

A/S FARMACEUTISK INDUSTRI

Uten maveirritasjon

Linjeagenter - Skipsmeglere

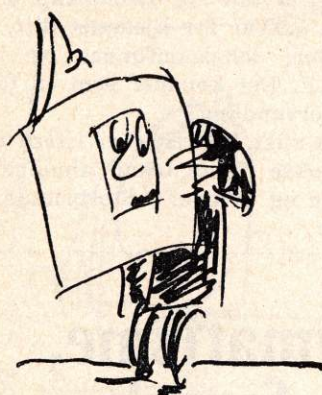
Spedisjon - Lagring

Assurans

KST

Kristiansand Shipping & Terminal Service A/S & Co.
Bjørneboe — Nielsen — Reinhardt
Havnebygget — Sentralbord 26 160

klippet

«Jeg beholder navnet «kommunist», men jeg er sluttet med å bruke marxismen-leninismen. Jeg vil gå så langt som å si at den er en rest av analfabetismen.

Det er skjedd en omveltning i virkelighetens verden siden Marx og Engels gikk i graven, og også siden Lenin gikk i graven. Marx og Engels var ikke kommet lenger enn at de bygget sin analyse på klassebegrepet. I sin tid var det en vitenskapelig nyvinning. Men i dag er det foreldet. Tidligere var det alltid snakk om «kollektivet». Men nå er det individet det gjelder. Jo større kollektivet er, jo mindre er fornuften. Men det er fornuften som må avløse den fysiske makt! Det er det enkelte menneske og dets karakter som må utvikles.»

Peder Furubotn i «Bergens Tidende».

«Europeerne kan bare leve når de vet at de deltar i en stor felles oppgave. Mangler en slik, føler de seg slått ut, de mister initiativ og sjelestyrke.»

Jose Ortega y Gasset i «Massenes Opprør».

Narkomanien er i dag langt, langt mer utbredt enn tuberkulosen, og her i landet er vi vel snart oppe i hundre narkodødsfall årlig. Og da ser jeg helt bort fra de tusener som de «harde stoffer» gjør til menneskevrak for resten av livet.

— Hvordan er man kommet dit i et samfunn som bærer de unge på hendene og støtter de svakestes initiativ til utdanning og god for tjeneste?

— Personlig setter jeg det i forbindelse med at vi for 30–35 år siden begynte å klekke ut en skare «cand. psyk»er som sammen med andre samfunnsstormere så det som en livsoppgave å innprente de unge at deres liv var meningsløst. Og det var miljøets skyld — foreldrenes, skolens, samfunnets.

Dr. Jens Ulrik Gerdes i «Stavanger Aftenblad».

I ORIMLIGA HUSANHOPNINGAR OCH trafikmaskinerier, i hetsande och stereotypa miløer opplever det oppvåkande släktet meningslösheten. De unga saknar trygghet, och den tryggheten måste de få, trygghet av annat slag än vi försökt bjuda på. Djupast sett kan man inte leva av materialism. Man måste leva av något annat och för något annat. Jag begär inte att alla skall förstå det. Jag begär bara att de som tänker så och vet att tro och fasta normer är omistliga värden, skall få rätt att omsätta sin övertygelse i praktiken.

Tore Nilsson i Agnäs i riksdagen 24.3.71.

«En lukket verden blir et åndelig fengsel. . . . Jeg har tro på en del ting som er blitt forkastet av de klareste hjerner i vår tid. Jeg tror at orden er bedre enn kaos, at det er bedre å skape enn å ødelegge. Jeg foretrekker mildhet fremfor vold, tilgivelse fremfor hevn . . . Og jeg tror vi bør huske at vi er deler

av et stort hele, som vi for enkelhets skyld kan kalle naturen. Alle levende ting er våre brødre og søstre. Fremfor alt tror jeg på det gudgitte geni hos enkelte individer og jeg verdsetter et samfunn som gjør det mulig for dem å eksistere.»

Sir Kenneth Clark i sitt TV program om «Vår sivilisasjon».

Jeg tror vi feilvurderer et fenomen som SUF (m-l) eller det nye marxist-leninistiske parti som er varslet, hvis vi utelukkende betrakter det som utslag av politiske pubertetsvansker.

Skal vi forstå fenomenet, må vi innse at det blir drevet fram av en oppriktig ideologisk overbevisning. Den ideologi de tror på vil riktignok i sin konsekvens føre til diktatur, men det ser de ikke. Deres overbevisning er oppriktig inntil fanatisme.

Vår viktigste oppgave er ikke derfor å føre en primitiv kamp mot slike politiske grupper, men å gjøre demokratiet til et tilstrekkelig fascinerende og handlingsdyktig alternativ. Her eksisterer det i dag et ideologisk tomrom i vår del av verden. Dette tomrom må arbeiderbevegelsen fylle. Men ikke et øyeblikk må det herske tvil om at norsk arbeiderbevegelse har en sikker demokratisk forankring. Vi skal aldri lefle med ideer som tillater oss å tilsmusse våre mål.

Jeg er sikker på at man aldri kan nå målet — et sosialistisk samfunn — gjennom diktatur. Det eneste man oppnår er at ett klassesamfunn blir erstattet med et annet. Vi får et byråkrati der all samfunnskritikk forstummer, fruktbar meningsbrytning ikke eksisterer — drømmen om det frie og klasseløse samfunn blir erstattet av marerittet om det tilstivnede samfunn der alle mistenker alle, der man bukker oppover og sparker nedover.

Samferdselsminister Reulf Steen i Arbeiderbladet 30.4-71.

Kort nytt

FIJI

Ordføreren og byrådsmedlemmer i Suva, hovedstad i nylig uavhengige Fiji-øyene, så den afrikanske filmen «Frihet» i rådhuset sist i april. Rektor ved en skole i Suva, der flere raser går sammen, hadde sett filmen «Give a Dog a Bone» (Bikkja og beinet) på fjernsyn i New Zealand. Han tok i bruk et klasseværelse som vanligvis tar 80 elever, til en fremvisning av filmen for 300 elever.

GØTEBORG

Weekenden 22.—23. mai blir det holdt en nordisk konferanse i Gøteborg. En av BBCs fremste eksperter på økonomi, journalisten Turner, er blant de utenlandske gjestene. Det vil også bli en lesning av skuespillet «Keir Hardy» (av en svensk gruppe).

INDIA

«Det kommer ikke flere enn 200,» fikk den gruppen studenter vite som hadde invitert MRA musikalen «Anything to declare?» til Bombays tekniske Høyskole. Men det kom 2.000 på tross av at det var midt i tentamen. Det ble også spilt ved tre universiteter i Bangalore.

HOLLAND

Samarbeidet mellom Holland og Belgia var et tema ved konferansen i Wassenaar i begynnelsen av april. 250 mennesker var samlet for en konfrontasjon med aktuelle problemer i Europa og Asia. En sterk belgisk delegasjon tok del. Tilstede var også ni medlemmer av den indonesiske ambassade og USAs ambassadør med familie.

MALTA, 1. mai 1971

Den internasjonale MRA styrken besøkte i går de berømte Malta tørrdokkene, møttes med arbeiderne, og spiste lunsj i personalkantinen. Det to års bombing ikke kunne klare under annen verdenskrig, er nå skjedd gjennom en go-slow som har pågått siden november. De store verftene er tomme for skip og der er total arbeidsstans.

Arbeidsministeren, Hon. V. Trebone, fagforeningsledere og verftsarbeidere var blant publikum ved premieren for «Anything to Declare?» i går aftes. Prester, studenter og professorer fra universitetet, elever og rektorer fra større skoler blandet seg med forretningsfolk og politikere. «Dette er kristendom som den burde leves i dag,» sa en professor. En jesuitt prest som hadde sett «Anything to Declare?» i Perth, Australia, sa, «Hver eneste malteser må se dette skuespillet.»

Deltakerne i MRA styrken ble mottatt hos Maltas Generalguvernør, Sir Maurice Dorman, i hans pallass.

Styrken ble også mottatt dagen før i «St. John Cavalier» — St. Johannesriddernes ambassade og gamle festning.

Nyheter om MRA styrken er blitt gitt flere ganger på fjernsyn og i pressen.

Invitasjonskomitéen til Malta er bl. andre:

J. Attard Manche, sekretær i Arbeidsgiverforeningen,

J. Attard Kingswell, sekretær i LO,

Pater J. Orr, Administrerende direktør i det Katolske Institutt,

Pater J. Mintoff, fransiskanermunk.

KYPROS

Kypros fjernsyn sendte i påsken filmen «Happy Deathday». CBCs generaldirektør og sjefen for fjernsynet valgte denne filmen fordi den passet inn i den ortodokse påskeuken.

Hako

FEIE- OG
SUGEMASKIN

Sluker alt fra finstøv til tomflasker. Fra kanter og kroker — overalt feier HAKO HAMSTER støvfritt inntil 3.000 m² pr time. Be om demonstrasjon

Importør:

FR REINHARDT & CO A/S

Kristiansand S. — Telefon 25 540

Send meg nærmere opplysninger om Jacobsen Snow Jet:

Navn:

Adresse:

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår spesialitet:
Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

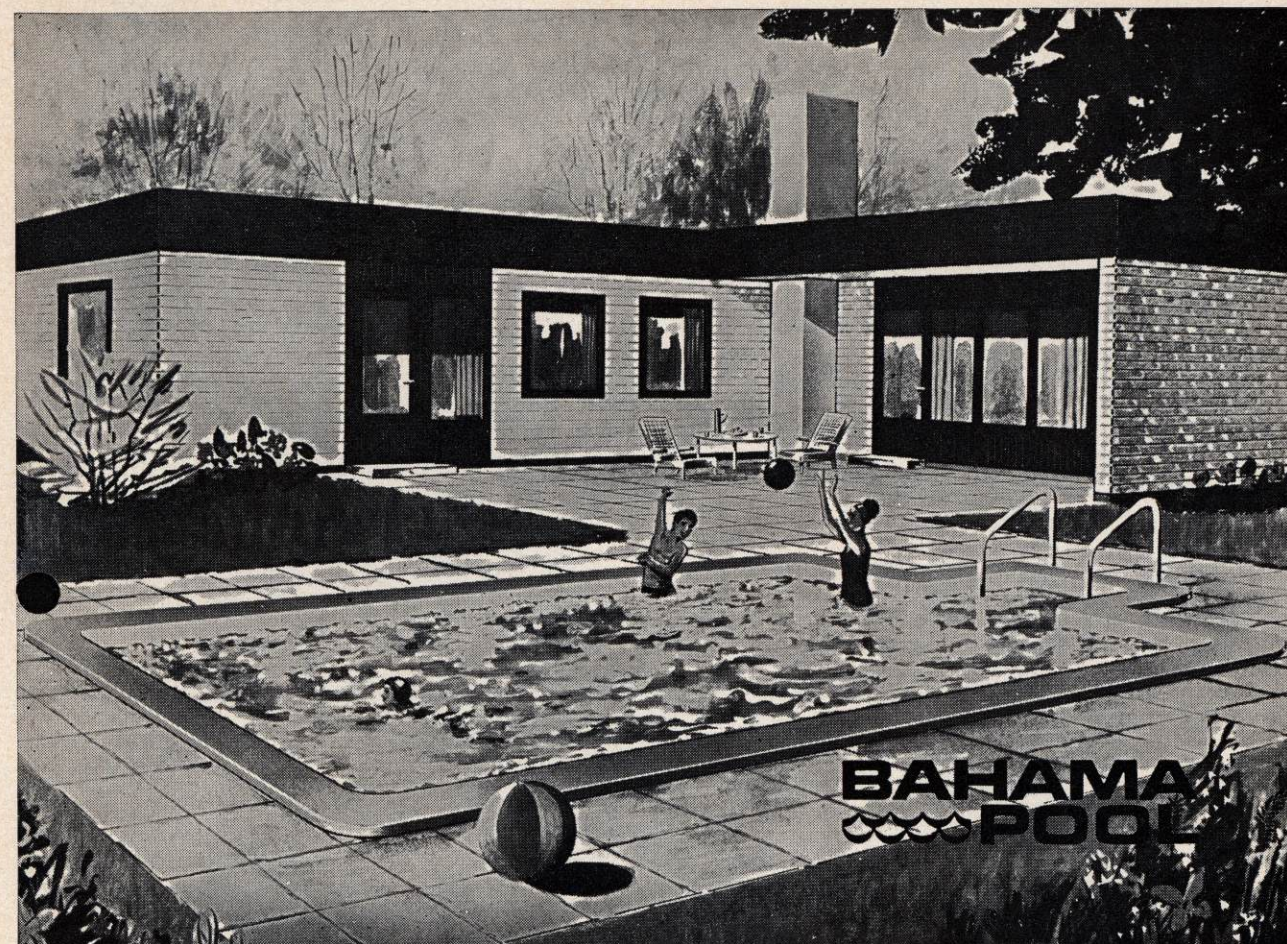
80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

*Bruk
kvalitetsprodukter
fra*

**A
S SABA**

Exklusiv swimmingpool i glasfiberarmerad plast 13.800:- (6-8 mm väggjocklek)

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:- kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS